

**ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่
ชายฝั่งทะเลตะวันออก**

**FACTORS RELATED TO QUALITY MANAGEMENT
OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION
IN THE EASTERN SEABOARD DEVELOPMENT AREA**

ดร.สมุทร ชำนาญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จำนวน 269 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน การเปรียบเทียบรายคู่วิธีการ LSD และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยด้านการยอมรับนโยบายด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี และด้านงบประมาณ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอยู่ในระดับมาก

* อาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3. เปรียบเทียบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารงานคุณภาพการศึกษา จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดชลบุรี มากกว่า จังหวัดระยอง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการยอมรับนโยบาย จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดชลบุรี มากกว่า จังหวัดระยอง ส่วนด้านพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร พบว่า จังหวัดชลบุรี มากกว่า จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดระยอง

4. เปรียบเทียบการบริหารงานคุณภาพการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามจังหวัดที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ปัจจัยด้านการยอมรับนโยบายด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี และด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this research were to determine factors that related to quality management of school administrators under the Office of Basic Education Commission in the Eastern Seaboard Area. The sample by means of stratified random sampling, consisted of 269 school administrators in Chacherngsoa, Chonburi and Rayong Province. The instrument for collecting the data was the five-level rating scale questionnaire. The statistical devices needs for data

analysis were mean, standard deviation, F-test and multiple correlations.

The research revealed as follow.

1. The four factors, policy acceptance, administrative behavior of administrators, facilitative and technology, and budgeting were found of being high level.

2. Educational quality management of school administrators in the Eastern Seaboard Development Area were found of being high level.

3. The comparisons of factors relating to the quality management classified by provinces as a whole were found significant different at the .05 level The quality management in Chonburi showed higher than in Rayong. When considering on each aspect, the policy acceptance in Chacherngsoa and Chonburi showed higher than in Rayong. The aspect of administrative behavior in Chonburi showed higher than in Chacherngsoa.

4. The comparisons of quality management classified by provinces was found of non significant different

5. The factors of policy acceptance, administrative behavior, facilities and technology, and budgeting showed positive relationship to the quality management with significant differences at the .05 level.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ได้กำหนด ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของคนโดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะสร้างให้คนเป็นบุคคลที่มีสุขภาพดี คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นมีการเรียนรู้ตลาดชีวิตมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมมีความสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาผสมผสานให้เกิดความสมดุลในการกระตือรือร้นคุณภาพชีวิตในขณะเดียวกันก็กำหนดเป้าหมาย โดยให้เพิ่มคุณภาพการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทุกระดับให้ได้มาตรฐานเพิ่มจำนวนปีในการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ตลอดจนการกำหนดแนวทางในการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งปรับปรุงระบบบริหาร

จัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่สนองตอบการเปลี่ยนแปลงของสังคมรวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับให้มีความยืดหยุ่นหลากหลาย ปรับปรุงระบบ การเรียนการสอนตลอดจนสื่อการสอนและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544, หน้า 33-38)

การจัดการบริการการศึกษาที่สามารถสนองตอบแนวทางดังกล่าวนี้ในปัจจุบันได้มีการตราไว้ในกฎหมายสำคัญ 2 ฉบับคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งเนื้อหาสาระสำคัญจะเน้นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ดังที่

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2537, หน้า 11) กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นหลักการใช้ การจัดการคุณภาพในการบริหารจัดการ เพื่อให้ เป้าหมายค่านักเรียนมีคุณภาพอย่างทั่วถึง ดังนั้นจึงสมควรสร้างคุณภาพนำหน้าปริมาณ นั่นคือโดยสาระแห่งกฎหมายรัฐสามารถให้บริการการศึกษาได้อย่างทั่วถึงซึ่งเป็นผลสำเร็จ ในเชิงปริมาณ ในขณะที่คุณภาพของผลผลิตทางการศึกษายังเป็นปัญหาสำคัญที่หน่วยงาน ทุกระดับให้การยอมรับว่ายังเป็นประเด็นปัญหา ที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการศึกษา ในปัจจุบันที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2544, หน้า 7) ซึ่งให้เน้นว่ายังขาด ประสิทธิภาพ โดยเปรียบเทียบกับบางประเทศ ทั้งที่มีการใช้งบประมาณด้านการศึกษาที่เท่าเทียมกันแต่ผลที่ได้ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์และ ศักยภาพของคนไทยยังไม่น่าพึงพอใจ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวชี้ชัดว่า ปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษาของไทยยังเป็น ปัญหาสำคัญปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ โดยการการจัดการคุณภาพในการบริหารจัดการ ศึกษาเนื่องจากการจัดการคุณภาพจะครอบคลุม ทั้งการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การปรับปรุง อย่างต่อเนื่องและการให้บริการที่ตอบสนอง ความต้องการของผู้รับบริการ (Kaufman & Zahn, 1993, pp. 37-44) และมีกระบวนการจัดการ ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูง และประหยัด (Low Cost and High Product) การ บริหารจัดการดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่เน้นการบริหารแบบมี ส่วนร่วม การกระจายอำนาจและการปรับปรุง

อย่างต่อเนื่องโดยมีการปรับระบบการบริหารจัดการที่เน้นกระบวนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 234)

การจัดการคุณภาพนับว่ามีความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาในวิถีแห่งการปฏิรูปการศึกษาเป็นอย่างยิ่งซึ่งช่วยให้การจัดการในสถานศึกษามีความชัดเจน ตลอดจนประหยัดงบประมาณและก่อให้เกิดประสิทธิภาพของงานสูงขึ้นปัจจัยหลักในการช่วยให้การจัดการคุณภาพในสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จนั้น นักการศึกษาได้นำเสนอไว้อย่างหลากหลาย เช่น ลอฟเฟอร์ (Loffer, 2003) กล่าวว่าประกอบด้วย การยอมรับนโยบายการจัดการด้านคุณภาพการยอมรับการเปลี่ยนแปลงสามารถพัฒนาไป ในทิศทางที่ถูกต้อง ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารนอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมในการบริหารยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพราะผู้บริหารหรือผู้นำเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนกลไกต่างๆ ผู้บริหารจึงต้องมีวิสัยทัศน์ใช้แรงจูงใจเพื่อขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษานอกจากปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้บริหารแล้วปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการจัดการด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาก็มีส่วนสำคัญในการจัดการคุณภาพเช่นกัน ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ความพร้อมของเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มพลังในการทำงาน การตัดสินใจ และการสร้างบรรยากาศในการบริหารความครบถ้วนของสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ (Birr, 2000, pp. 34-36) ดังนั้นปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพจึงพอประมวล

สรุปได้ว่าประกอบด้วยปัจจัย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยด้านการยอมรับนโยบาย ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการบริหารปัจจัยด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหาร ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีของสถานศึกษาและปัจจัยด้านงบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันมุ่งที่ก่อให้เกิดคุณภาพด้านผลผลิตทางการศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำหลักการของการจัดการคุณภาพในการบริหารจัดการ โดยในปัจจุบันได้มีการนำหลักการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) ตลอดจนการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management) มาเป็นหลักในการบริหารจัดการ เนื่องจากในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลด้านการศึกษาล้วนมีจุดเน้นด้านคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญกระบวนการบริหารจัดการศึกษาจึงต้องใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการบริหารไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงสมควรนำหลักการจัดการคุณภาพมาใช้อย่างกว้างขวาง แม้ว่าการบริการจัดการศึกษาในปัจจุบันพยายามจะใช้หลักการ แนวทางการจัดการคุณภาพมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาอย่างแพร่หลายก็ตามแต่องานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้หลักการแนวคิดของการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management) มาเป็นกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการระดับสถานศึกษายังไม่ปรากฏอย่างเพียงพอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการจัดการคุณภาพของผู้บริหาร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนคำว่าจัดการคุณภาพ เป็นการบริหารคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทขององค์การภาครัฐของสถานศึกษา โดยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก อันเนื่องมาจากการกำหนดให้ส่วนหนึ่งของภาคตะวันออกได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยองเป็นเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) ในขั้นที่หนึ่ง และกำหนดแนวทางดำเนินการให้แต่ละจังหวัด มีจุดเน้นในการพัฒนาที่แตกต่างกันกล่าวคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา เน้นอุตสาหกรรมหนัก จังหวัดชลบุรี เน้นอุตสาหกรรมยานยนต์เพื่อการส่งออก และทำเรือสำเภาและจังหวัดระยอง เน้นอุตสาหกรรมปิโตรเคมี เป็นต้น จึงมีผลทำให้สภาพเศรษฐกิจ สังคมเกิดความหลากหลาย และแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง จึงควรศึกษาในเขตดังกล่าวเป็นเป้าหมายสำคัญเพื่อนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารคุณภาพ การศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารคุณภาพ การศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตาม จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน

4. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยในการบริหาร คุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนา พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำแนกตามจังหวัด ที่ตั้งของโรงเรียน

5. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการ บริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง แตกต่างกัน
2. ปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง แตกต่างกัน
3. ปัจจัยด้านการยอมรับนโยบายปัจจัย ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ปัจจัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี และ ปัจจัยด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการบริหารคุณภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาวิจัย ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้

2. ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำผลจากการศึกษาวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาได้

3. หน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางานหรือการศึกษาในส่วนที่รับผิดชอบต่อไปได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน โดยศึกษาจาก

1.1 ปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาใช้แนวคิดของ กัฟแมนและซาห์น (Kuafman & Zahn, 1993) และซัลลิส (Sallis, 2002) นำแนวคิดดังกล่าวมาสังเคราะห์เป็นปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1.1 ปัจจัยด้านการยอมรับนโยบาย

1.1.2 ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร

1.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี

1.1.4 ปัจจัยด้านงบประมาณ

1.2 การบริหารคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดของกัฟแมนและซาห์น (Kuafman & Zahn, 1993) เมอร์กาทรอยด์และมอร์แกน (murgatroyd & Morgan, 1993) โรบินสัน (Robinson, 1996) และนิวบี (Newby, 1998) นำมาสังเคราะห์เนื้อหาที่กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1.2.1 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำนวน 896 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-609) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 269 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่ จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน ประกอบด้วย

3.1.1 จังหวัดฉะเชิงเทรา

3.1.2 จังหวัดชลบุรี

3.1.3 จังหวัดระยอง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ปัจจัยในการบริหารคุณภาพ

การศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำนวน 4 ด้าน คือ

3.2.1.1 ปัจจัยด้านการยอมรับ

นโยบาย

3.2.1.2 ปัจจัยด้านพฤติกรรม

การบริหารของผู้บริหาร

3.2.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี

3.2.1.4 ปัจจัยด้านงบประมาณ

3.2.2 การบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำนวน 3 ด้าน คือ

3.2.2.1 การปรับปรุงอย่าง

ต่อเนื่อง

3.2.2.2 การเน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ

3.2.2.3 การพัฒนาทรัพยากร

มนุษย์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณ

ค่า 5 ระดับที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง.27 -.63 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96 จำนวน 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกคือ ฉะเชิงเทราชลบุรีและระยอง ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกด้าน การยอมรับนโยบาย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกด้าน พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านงบประมาณ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำกับข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ทำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ส่งไปพร้อมกับแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 จัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งบรรจุซองที่จำหน่ายซองส่งถึงผู้วิจัยเพื่อส่งแบบสอบถามกลับเมื่อครบตามกำหนดเวลาที่ขอความอนุเคราะห์แต่ยังไม่ได้แบบสอบถามกลับผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามชุดใหม่ไปพร้อมกับขอความอนุเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง

2. การจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 255 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94

2.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 3 ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัจจัยด้านการยอมรับนโยบายด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี และด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ด้านการยอมรับนโยบายด้านอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีและด้านงบประมาณ

2. การบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การเปรียบเทียบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนพบว่าโดยรวมและรายด้านเฉพาะด้านการยอมรับนโยบายและด้านพฤติกรรมของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและ

เทคโนโลยีและด้านงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบรายกลุ่มพบว่า

3.1 ด้านการยอมรับนโยบายในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีระดับความคิดเห็นมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดระยองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี มีระดับความคิดเห็น มากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี มีระดับความคิดเห็นมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบการบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามจังหวัดที่ตั้งพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารงานคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ปรากฏว่า ทุกปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการยอมรับนโยบายด้านพฤติกรรมกรรมการบริหาร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีและด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถาน

ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้ามีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการยอมรับนโยบาย ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีและด้านงบประมาณพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารอยู่ในลำดับสูงสุดรองลงมา ได้แก่ ด้านการยอมรับนโยบายและงบประมาณ ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีอยู่ในลำดับต่ำสุด ผลการศึกษาสามารถชี้ให้เห็นว่าปัจจัยในการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนนั้น บุคคลที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งพิจารณาได้จากปัจจัย 2 ด้านแรกที่อยู่ในลำดับสูงสุดนั้นเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารนั้นผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่จะขับเคลื่อนองค์การ ไปสู่ทิศทางที่กำหนดโดยผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง (Direction Setter) ของหน่วยงาน ดังที่เนเชวิช (Knezewich, 1984, pp. 16-18) กล่าวว่าบทบาทสำคัญในการบริหารงานการศึกษาในฐานะของผู้นำทางการศึกษาลำดับแรกสุดคือ เป็นผู้กำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานสามารถสื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ขององค์การให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ได้ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทดังกล่าว จำเป็นต้องเป็นผู้ยอมรับนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารคุณภาพการศึกษานั้นเป็นนโยบายสำคัญของการบริหารการศึกษาในยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาไทย ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจนโยบายคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการเป็นอย่างดีมีความตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายคุณภาพที่มีต่อการจัดการศึกษา ในโรงเรียนมีความเชื่อมั่นต่อนโยบายคุณภาพว่าจะส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาและนำแผนนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติจริงและเผยแพร่ไปยังบุคลากรทุกฝ่ายอย่างทั่วถึงตลอดจนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทในฐานะของผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ได้บังคับบัญชา (Facilitators) ด้วยการมอบหมายงานให้บุคลากรอย่างเหมาะสมให้โอกาส สนับสนุนผู้ได้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง และสามารถสื่อสารเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของหน่วยงานได้ทั่วถึงจึงเป็นเหตุผลสนับสนุนที่สำคัญว่าการบริหารคุณภาพการศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ คิลเมอร์ (Kilmer, 1999, p. 3705) ที่ทำการศึกษากิจการคุณภาพโดยรวม: เครื่องมือสำคัญสำหรับการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมการจัดการคุณภาพโดยรวม โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านการให้การสนับสนุนช่วยเหลือทำให้การปรับปรุงเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยังสอดคล้องกับ ฟรานซ์ (Franse, 1999, p. 4116) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของการยอมรับนโยบายการจัดการคุณภาพกับการปรับปรุงคะแนนของนักเรียนพบว่า การยอมรับนโยบายมีความสัมพันธ์

กับการปรับปรุงคะแนนอย่างต่อเนื่อง และผลการศึกษาของ พรทิพย์ สระบงกช (2544) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้จากผลการศึกษาและความสอดคล้องดังกล่าว จึงสามารถสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีต่อการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน

2. ผลการศึกษาการบริหารคุณภาพ

การศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านกรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ ผลการศึกษาดังกล่าวนี้แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการบริหารคุณภาพการศึกษาโดยการยึดการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากการที่จะดำเนินงานใดๆ ในแต่ละหน่วยงาน แม้ว่าจะมีทรัพยากรทุกด้านที่พร้อมสำหรับการจัดการก็ไม่สามารถบริหารจัดการให้บรรลุผลได้หากขาดทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) ที่มีคุณภาพเนื่องจากมนุษย์จะเป็นทรัพยากรที่ไปขับเคลื่อนทรัพยากรอื่น ๆ ให้ดำเนินการได้ไม่ว่าจะเป็นเงิน วัสดุ หรืออื่น ๆ ดังนั้นการเริ่มต้นการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานจึงต้องเริ่มต้นด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ก่อน การที่ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

โดยการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน
 อย่างเป็นระบบ มีการจัดการอบรมพัฒนาบุคลากร
 การจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา
 การจัดระบบการสร้างเสริมบริการกำลังใจที่
 เป็นธรรมชาติเป็นภารกิจของผู้บริหารสถาน
 ศึกษายุคปฏิรูปการศึกษาที่มีความเหมาะสม
 และสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 เป็นอย่างยิ่ง ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ
 สุชาดา อินทรกำแหง ฅ ราชสีมา(2544) ที่ศึกษา
 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักศึกษาพยาบาล
 ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
 กระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า ด้าน
 พยากรณ์เกี่ยวกับคุณภาพนักศึกษา ได้แก่ ปัจจัย
 ด้านความรู้ความสามารถของอาจารย์และสอดคล้อง
 กับ อิลเลียค (Elliot, 1998, p. 406) ที่ทำการศึกษา
 เกี่ยวกับการยอมรับของครูในการใช้ยุทธศาสตร์
 การสอน โดยใช้หลักการจัดการคุณภาพโดยรวม
 ผลการศึกษาพบว่า การที่ครูยอมรับหลักการจัดการ
 คุณภาพโดยรวม มีความสัมพันธ์กับระดับการสอน
 ในชั้นเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่
 สัมพันธ์กับการบริหารงานคุณภาพการศึกษาของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนา
 พื้นที่ชายฝั่งตะวันออก จำแนกตามจังหวัดที่
 ตั้งโรงเรียนพบว่าโดยรวมจังหวัดชลบุรีมากกว่า
 จังหวัดระยอง ด้านการยอมรับนโยบาย จังหวัด
 ชลบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา มากกว่าจังหวัด
 ระยองและด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร
 จังหวัดชลบุรีมากกว่าจังหวัดฉะเชิงเทราและ
 จังหวัดระยอง การศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า เมื่อ
 เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดจังหวัดระยองมี

แนวโน้มที่อยู่ในระดับต่ำสุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
 สถานศึกษาในจังหวัดระยองมีบริบทที่แตกต่าง
 กันเป็นอย่างมากเนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่มี
 ทั้งเป็นเขตเมืองมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ไม่
 สามารถควบคุมได้และบางส่วนยังมีสภาพเป็น
 ชุมชนชนบทประกอบอาชีพทำสวนซึ่งเป็นอาชีพ
 ดั้งเดิม การยึดนโยบายจึงต้องปรับเปลี่ยนไปตาม
 บริบทที่แตกต่างกันดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษา
 ในจังหวัดระยองจึงให้ความสำคัญกับปัจจัย
 ด้านการยอมรับนโยบายในระดับที่ต่ำกว่าจังหวัด
 ชลบุรีและฉะเชิงเทราในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญ
 กับปัจจัยด้านงบประมาณในระดับที่สูงกว่า
 ในขณะที่ผลการศึกษาโดยรวม ปัจจัยด้านการ
 ยอมรับนโยบายเป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่ง
 สำหรับผู้บริหารในการบริหารคุณภาพการศึกษา
 เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดระยองให้
 ความสำคัญปัจจัยดังกล่าวในระดับต่ำจึงส่งผลให้
 แตกต่างจากจังหวัดชลบุรีและฉะเชิงเทราผล
 การศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษา
 ของ คำฟู่น ภูเงิน (2544) ที่ศึกษาการปฏิบัติ
 ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัด
 กาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนที่มีที่ตั้ง
 ต่างกันมีความแตกต่างกันในด้านการปฏิบัติงาน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์
 กับการบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า
 ปัจจัยด้านการยอมรับนโยบาย ด้านพฤติกรรม
 การบริหารของผู้บริหารด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
 และเทคโนโลยี และด้านงบประมาณ มีความ

สัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยปัจจัยที่มีระดับความสัมพันธ์สูงสุดได้แก่ด้านพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารด้านงบประมาณด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี และปัจจัยด้านการยอมรับนโยบายอยู่ในลำดับสุดท้าย ผลการศึกษาดังกล่าว แสดงว่า พฤติกรรมของผู้บริหารในฐานะที่เป็นทั้งผู้บริหาร และผู้นำในหน่วยงานนั้น มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานทุกระดับผู้บริหารที่มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารงานคุณภาพการศึกษา เช่น การเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ การนำเสนอวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงาน เป็นต้น ย่อมเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความศรัทธา มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยความเต็มใจ ดังคำพังเพยที่ว่า “เมื่อหัวสาย หางย่อมกระดิก” ดังนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงทำให้การบริหารคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนได้รับการตอบสนองจากผู้ร่วมงานด้วยดี ในอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ในลำดับถัดมาคือ ปัจจัยด้านงบประมาณ เนื่องจากการดำเนินงานใดๆ หากขาดงบประมาณแล้วที่จะดำเนินการแล้วแม้ว่าจะเป็นแผนงานโครงการที่เหมาะสมก็ไม่สามารถที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ งบประมาณเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เกิดปัจจัยด้านอื่น ๆ อย่างพอเพียง ไม่ว่าจะเป็น สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การบริหารงานคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่าง

ต่อเนื่องงบประมาณจึงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานคุณภาพการศึกษาดังผลการศึกษานี้ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ัญฉิศา แดงใหญ่ (2542) ที่ทำการศึกษายปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตร โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรในภาพรวม ได้แก่ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และผลการศึกษาของ สุชาติ อินทรกันเิง ฌ ราชสิมา(2544) ที่ทำการศึกษายปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยที่พยากรณ์เกี่ยวกับคุณภาพนักศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านความพร้อมของสื่อการสอนปัจจัยด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์กับการบริหารคุณภาพการศึกษ้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาในจังหวัดระยอง ควรดำเนินการเพื่อสร้างความตระหนักในปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่มีต่อการบริหารงานคุณภาพการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานในระดับเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดสรรงบประมาณ ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพแก่สถานศึกษาอย่างเพียงพอและตรงตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง
3. ควรดำเนินการพัฒนาบุคลากรระดับผู้บริหารสถานศึกษาให้มีกลยุทธ์ ทักษะ

ทางการบริหารงานการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารคุณภาพการศึกษา
2. ควรวิจัยปัจจัยด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการบริหารคุณภาพการศึกษา
3. ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคของการบริหารคุณภาพการศึกษาและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

*****

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.(2537). *ปฏิรูปครบวงจรสู่ยุคเรืองรองของไทย*. กรุงเทพฯ: ชัดเชส มีเดีย.

คำปุ่น ภูเงิน.(2544). *การปฏิบัติตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ฉัญฉวีดา แดงใหญ่.(2542) *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พรทิพย์ สระบงกช. (2544). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สุชาติ อินทรกำแหง ฅ ราชสีมา. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุฎิบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Birr, D. (2000). Meeting the Challenge: Providing High-Quality School Environments Through Energy Performance Contracting. (CD-ROM) *School Business Affairs*. 66(12), 34-36. Available: ERIC (August, 2001), ACC No. EJ. 621286.
- Elliott, D.G. (1998, August). Teacher Perceptions and Total Quality Management Teaching Strategies Collaboration, Student. (Entered, school Improvement). *Dissertation Abstracts*. Ed.D. The George Washington University. Available: DAI-A, 59(02), 405.
- Franse, L.M. (1999). An Exploratory study of The Relationship Between Texas Administrators Perceptions of TQM Principles and Continuous Improvement in Students TAAS Test Scores. *Dissertation Abstracts*. Ed.D. Texas Tech University. Available: DAI-A, 59(11), 4116.
- Kaufman, R., & Zahn, D. (1993). *Quality Management Plus*. California: Cowin Pree.
- Kilmer, L.C. (1999, April). Total Quality Management: A Tool for School Improvement (Secondary School). *Dissertation Abstract*. Ph.D. The University of Nebraska-Lincoln. Available: DAI-A, 59(10), 3705.
- Knezewich, S.J. (1984). *Administration of Public Education* (4th ed.). New York: Harper and Row.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30, 607-610.
- Loffer, E. (2003). *Defining Quality in Public Administration*. Retrieved May, 9, 2003 from www.vus.unili.sinispa/efflu.doc.
- Murgatroyd, S. & Morgan, C. (1993). *Total Quality Management and the school*. Buckingham: Open University Press.
- Newby, E. F. (1998, July). Total Quality Management and The Elementary School. *Dissertation Abstracts*. Ed.D. Spalding University. Available: DAI-A, 59(01), 88.
- Robinson, B.M. (1996). Total Quality Management in Education: The Empowerment of A school Community (Australia). *Dissertation Abstracts*. Ed.D. The University of Nebraska. Available: DAI-A, 57 (4), 1428.
- Sallis, E. (2002). *Total Quality Management in Education* (3rd ed.). London: Kogan Page.